

„Mindenem a föld és a munka”

Boros András egykor saját magtárában rendezett be iskolát

BERECZKI KÁROLY

Nyíracsad (HBN) – Boros András életútját nem írták történelemkönyvekbe, a valóságban azonban a huszadik századi magyar történelmet az olyan sorsok rakták egybe, mint a nyíracsádi nyugdíjas tanítóé.

Jó kedélyű, hetven éve dacára is sudár tartású, élénk mozgású ember Boros András. Az elmúlt hetven esztendő pedig mindent „elkövetett”, hogy tartását megtörje: nemegyszer járt közel a teljes pusztuláshoz, de életereje, önmagába vetett hite visszahozta a mindennapokba.

Tanyasi gyerekként látta meg a napvilágot. Külsőgúton akkor még élénk tanyasi élet zajlott. András bácsi édesapja többszáz holdon nagyüzemi gazdálkodást folytatott.

– Édesapámnak mindössze négy osztálya volt, de valahogyan ösztönös tehetsége volt a mezőgazdasághoz. Emlékszem, a birkáink és lovaink a Hortobágyon legeltek. Édesapám testvéréja még saját lován vonult be a hadseregbe, huszár főhadnagyként verekedett az első háborúban. Tizenheten voltunk testvérek két családból. Apám ugyanis kétszer nősült, első felesége halála után vette nőül annak húgát, aki maga is özvegy volt.

Boros András a hajdúdorogi görög katolikus tanítóképzőbe járt, s még egy éve volt hátra, amikor Kőlsőgúton megjelentek a „fel-szabadító” orosz csapatok. Mivel apja korán elhalt, a nagy családról gyámja gondoskodott. Őt elvitték az oroszok. Boros András tekintete elszűrülte a rászakadó gyászos emlékektől: – Éppen otthon tartózkodtam, amikor két orosz katonára néztem, és azt mondta, hogy „nyemec”. Szóke hajam volt, tán abból ítéltettek németnek. Mire észrevettem volna, már oda is tuszkoltak a falhoz és rám emelték a fegyvereket. Ki akartak végezni. Én a félelemtől elájultam, s ha nem jön arra egy értelmesebb orosz hadnagy, tán még ájultomban is belem ló a két ruszki. Ebből a sokkból a mai napig nem épültem föl rendesen...

S milyen a sors, az is az oroszokon múlt, hogy tanítani kezdett. Nyíradonyból érkezett a parancs, hogy menjen Nyíra-

csádra, azonnal meg kell nyitni az iskolát. No, nem azért, mert szívügyük volt a magyar oktatás beindítása, hanem azért elsősorban, hogy minél több megszálló erőt tudjanak a frontra küldeni a „hátszági” élet normalizálása nyomán. A háború elvonult, a „békeharchoz” is tapasztalt szakemberek kellettek – Boros András pedig közben elvégezte mardék egy évét a tanítóképzőben. A tanyán sok volt a gyerek, tanítani kellett őket. Igen ám, de hol? Boros András a saját családi birtokuk magtárát rendezte iskolának.

– Döngölt agyapadlón volt néhány ócska pad, egy rongyos térkép és néhány kréta. Így nyitottuk meg az iskolát. Abban a magtárban egy-magam tanítottam nyolc osztályt,

Így került aztán Nyíracsadra Boros András. Itt még tíz esztendőt tanított, de szerveztét súlyos betegség támadta meg. Hosszas kórházi kezelés után saját maga is gyógyítani kezdte önmagát. Akkor ismer-te fel a természetes gyógymódok, a gyógynövények áldásos hatását. Mára már hatalmas gyógynövénygyűjteménye van.

Közben három gyereke született. Felesége egykoron tanítványa volt, így volt ideje hozzászokni férje „bogaraihoz”. A nyugdíjaskor sem hozott tét-

lenséget. Boros András, okosan beosztva idejét, ha kell, gazdálkodik is. Kint, a tanyán visszakapott egy kis földet, vett egy kis házat, oda szeret ki-járogatni nyaranta. – Mindenem a föld és a munka – mondja, és

Tanított, ezermester volt, s ma sem télen

Fotó: Magánarchívum

minden tantárgyat. Akkor mindenhez érteni kellett. A magtár végén fölállítottunk egy színpadot s azon rendszeresen bemutattunk darabokat. Én is írtam egy darabot, hogy bővíljön a szűkös repertoár. Tanyán az ilyesmi nem ment ritkaságszámba. Mint ahogy az sem, hogy – villany nem lévén – telepes rádiót is szerkesztettem, ha kellett, órát javítottam, csizmát, cipőt talpaltam, mindent csináltam, amire szükség volt. Aztán jött a kommunista világ. Azt mondták: vagy tanítok, vagy gazdálkodom. A tanítást választottam, a földet elvették. 1965-ben aztán elpucoltak onnan bennünket végképp. Ma is szomorú vagyok, ha arra járok. Micsoda élet, milyen izgalmas világ volt pedig ott! A tanyákat megszüntetni végzetes hiba volt!

nem titkolja rosszállását azért, hogy a visszakapott erdőreszt lelketlen zsványok letarolták, a tanyáról is ellopnak mindent, ami mozdítható. Szomorkás nevetéssel tudatja, hogy elmeszélkakast is fölállított a tanyán, ami elriasztotta az erdei vadakat. Valakik azt is elvették egy éjszaka...

Ma is műszeréskedik. Nyíracsadon a tévéjavítást is kitanulta, de továbbra is órásmester. No meg gazdálkodik a ház körül. Mutat is két hatalmas kocát az ólakban, köröttük a sivalkodó malacokkal. – Csak teli az idő – mondja fáradt mosollyal. – Azért hetvenévesen még fára mászik és úgy metszi a gyümölcsfát – teszi hozzá a felesége. – No, azért legtöbbet már csak olvasgatok – toldja meg nyugtatólag Boros András, s vidám redő gyűrűzik gondbarázdálta homlokán...